

WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE V

Warunki przystąpienia do egzaminu podwyższającego przewidywaną ocenę roczną z przedmiotu podane są w WEWNĄTRZSZKOLNYM OCENIANIU stanowiącym część STATUTU SZKOŁY.

WYMAGANIA EDUKACYJNE				
	ANALIZA TEKSTU LITERACKIEGO, HISTORIA I TEORIA LITERATURY	CZYTANIE GŁOŚNE I CICHE, RECYTACJA, ZNAJOMOŚĆ TREŚCI LEKTUR	REDAGOWANIE WYPOWIEDZI PISEMNYCH I USTNYCH	NAUKA O JĘZYKU
	Zagadnienia w zakresie analizy tekstu literackiego, które uczeń zna i stosuje: - rym, jego rodzaje, - rozpoznawanie i określanie funkcji w tekście utworu literackiego: dźwiękonaśladownictwo, synonimów, antonimów, neologizmów, archaizmów, apostrofy, przenośni, porównania homeryckiego, epitetu, ożywienia, uosobienia, powtórzeń, pytań retorycznych, morału, puenty; - znajomość i poprawne stosowanie związków frazeologicznych, aforyzmów; - znajomość rodzajów i poznanych gatunków literackich oraz ich cech rodzajowych i gatunkowych; - określanie znaczenia segmentacji kompozycyjnej tekstu (wers, strofa, akapit, rozdział, część, tom, inwokacja); - określanie i omówienie elementów konstrukcyjnych tekstu (tytuł, podtytuł, motto apostrofa, pointa, punkt kulminacyjny) - rozróżnianie podstawowych elementów kompozycji tekstu: zdarzenia, epizodu, wątku (głównego i pobocznego), akcji, fabuły; - rozpoznawanie i charakteryzowanie osoby mówiącej (podmiotu lirycznego, narratora), rozróżnianie narracji pierwszoosobowej i trzecioosobowej, głównego bohatera i bohaterów drugoplanowych, - rozumienie pojęć fikcja literacka, obrazowanie realistyczne i fantastyczne, rozpoznawanie opisu, monologu, dialogu, odczytywanie podstawowych, dosłownych i przenośnych - sensów utworów, stawianie hipotez dotyczących sensów i wymowy ideowej utworów, ocenianie wartości dzieła z pozycji czytelnika, uniwersalizmu treści przekazanych w utworze literackim; - wyszukiwanie w tekście informacji, cytowanie ich na poparcie własnej wypowiedzi.	Uczeń czyta głośno i recytuje poprawnie, wyraźnie, płynnie, z uwzględnieniem interpunkcji, akcentu wyrazowego, zdaniowego i logicznego, rytmu, wyrażaniem emocjonalnego zabarwienia tekstu; wygłasza z pamięci teksty poetyckie i prozatorskie ze zwróceniem uwagi na interpunkcję, akcent wyrazowy i zdaniowy. Czyta cicho ze zrozumieniem treści różnorodnych tekstów literackich i nieliterackich z właściwym rozumieniem znaczeń dosłownych i przenośnych, prawdy i fikcji literackiej, realizmu i fantastyki, dostrzega treści poznawcze obecne w tekście, uczucia, intencje i opinie nadawcy, fakty i opinie, rozumie funkcję przypisu w tekście. Dokonuje samodzielnie selekcji materiału literackiego w zależności od potrzeb [np. gromadzi materiał do rozprawki z cytatami]. Prawidłowo wybiera i stosuje cytaty w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych. Korzysta z różnorodnych materiałów źródłowych [encyklopedie, słowniki, leksykony, Internet]. Przekazuje wrażenia, analizuje i interpretuje oglądaną sztukę teatralną, film, słuchowisko, audycję TV. Umiejętnie korzysta z różnych źródeł wiedzy: słownik, encyklopedia, wikipedia. Uczeń zna treść wszystkich lektur wymaganych programem nauczania w całości lub reprezentatywnych fragmentach, zgodnie z zaleceniami nauczyciela.	Wypowiedzi pisemne Uczeń samodzielnie redaguje poprawne treściowo, zgodne z tematem i celem wypowiedzi pisemne: Formy krótkiej wypowiedzi: notatka (różne rodzaje), plan wydarzeń (ramowy i szczegółowy), tekst reklamowy, dedykacja, życzenia, pozdrowienia Formy rozszerzonej wypowiedzi: opowiadanie, opowiadanie twórcze z dialogiem list prywatny i oficjalny, list elektroniczny; opis np. postaci, krajobrazu, przedmiotu, sytuacji; sprawozdanie z wydarzenia, filmu, spektaklu, recenzja, rozprawka, przemówienie, streszczenie, opowiadanie z elementami opisu przeżyć wewnętrznych, charakterystyka postaci rzeczywistej, literackiej, filmowej, dziennik, podanie, CV, życiorys. list motywacyjny Tekst ma odpowiednią formę, wymaganą objętość, jest przejrzysty, wielozdaniowy, ma właściwą kompozycję, a strona graficzna nie budzi zastrzeżeń (zastosowanie akapitów). Uczeń zna i poprawnie stosuje zasady ortograficzne poznane w szkole podstawowej oraz przyswajane w trakcie roku szkolnego. Redaguje tekst zgodnie z zasadami poprawności stylistyczno-językowej, składniowej. Wypowiedzi ustne Uczeń tworzy spójne wypowiedzi ustne. Uczestniczy w dyskusji, umiejętnie i samodzielnie wyraża własne opinie na temat poznanych utworów oraz interpretuje opinie innych z uwzględnieniem krytycznej oceny, rozwija umiejętność komunikowania się i formułowania wniosków. Posługuje się w sposób właściwy odpowiednią terminologią. Uczeń zna i stosuje zasady etykiety językowej. Uczeń zna i stosuje wyznaczniki wzorcowej recytacji tekstu.	Zagadnienia przewidziane programem nauczania: Fonetyka: głoska, litera, sylaba, typy głosek, akcent wyrazowy, upodobnienia, uproszczenia grupy spółgłoskowej, tworzenie i budowa wyrazów, rodzina wyrazów, typy wyrazów; Fleksja: osobowa i nieosobowa forma czasownika, odmiana czasownika przez osoby, liczby, rodzaje, czasy i tryby; rzeczowniki pospolite i własne, nietypowa odmiana rzeczownika; budowa wyrazów odmiennych (temat i końcówka, oboczności); liczebnik główny, zbiorowy i porządkowy; stopniowanie przymiotników, stopniowanie przysłówków, nieodmienne części mowy; Składnia: funkcje części mowy w zdaniu, związek wyrazowy główny i poboczny; rodzaje podmiotów i orzeczeń; przydawka, dopełnienie i orzeczenie, podział wypowiedzeń - wypowiedzenie pojedyncze (wykres) - wypowiedzenie złożone współrzędnie i podrzędnie (wykres) Słowotwórstwo: podstawowe pojęcia: wyraz podstawowy, wyraz pochodny, - wyrazy pokrewne – rodzina wyrazów, - homonimy i wyrazy wieloznaczne – różnica między nimi, synonimy i antonimy, wyrazy zapożyczone – rodzaje i ich funkcje, internacjonalizmy, neologizmy. Ortografia: pisownia wyrazów z <i>u</i> i <i>ó</i>, z <i>rzi</i> <i>ż</i>, z <i>ch</i> i <i>h</i>, pisownia wyrazów w częstok – <i>by</i>, pisownia wyrazów z <i>-q</i> i <i>-ę</i> w zakończeniu, pisownia wielką i małą literą, przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym, pisownia partykuły <i>nie</i>, typy błędów językowych Komunikacja językowa: komunikacja językowa i pozajęzykowa – mowa ciała, znaki naturalne i umowne, kod językowy, współczesne sposoby komunikowania się i zagrożenia z nimi związane, perswazja, wyrażanie opinii - intencja wypowiedzi: akt mowy (zwroty powitalne i pożegnalne, przeprosiny, prośby, rady), funkcje komunikatów i ich budowa (rozkaz, prośba, regulamin, instrukcja, poradnik), cechy języka pisanego i mówionego (oficjalnego i nieoficjalnego), warunki dobrej komunikacji, formy grzecznościowe, - odmiany języka (oficjalna, nieoficjalna), style wypowiedzi (naukowy, urzędowy, publicystyczny-dziennikarski, retoryczny, artystyczny, potoczny) - dialekty i gwary

KRYTERIA OCENIANIA	
celujący	Ocenę celujący – śródroczną lub roczną – otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania w stopniu bardzo dobrym oraz spełnia podane niżej warunki: 1. Aktywnie i konstruktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych, np. poprzez udział w dyskusji, zgłaszanie własnych propozycji interpretacji dzieła literackiego itp. 2. Polecenia nauczyciela wypełnia zawsze systematycznie i sumiennie, prezentując wzorowy stosunek do nauki przedmiotu. 3. Aktywnie uczestniczy i osiąga wyniki w zewnętrznych i wewnętrznych konkursach przedmiotowych. Ocenę celujący – bieżącą – otrzymuje uczeń, który całkowicie samodzielnie i bezbłędnie wykonuje polecenia i zadania występujące w różnorodnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności podanych w wymaganiach edukacyjnych.
bardzo dobry	Ocenę bardzo dobry – śródroczną lub roczną – otrzymuje uczeń, który w ramach oceniania bieżącego w większości uzyskał oceny bardzo dobry w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności podanych w wymaganiach edukacyjnych w zakresie kształcenia kulturalnego, literackiego i nauki o języku. Oceny niższe niż bardzo dobry są nieliczne. Jeśli należą one do kategorii ocen podlegających poprawie, uczeń podejmuje skuteczne próby ich poprawy. Ocenę bardzo dobry – bieżącą – otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania i podane w wymaganiach edukacyjnych w stopniu pozwalającym na w pełni samodzielne wykonywanie poleceń i zadań występujących w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności. Ilość popełnionych błędów jest niewielka, nie mają one znaczącego wpływu na wartość merytoryczną pracy lub osiągnięty wynik. Uczeń dokonuje korekty wskazanych błędów samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela.
dobry	Ocenę dobry – śródroczną lub roczną – otrzymuje uczeń, który w ramach oceniania bieżącego w większości uzyskał oceny minimum dobry w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności podanych w wymaganiach edukacyjnych w zakresie kształcenia kulturalnego, literackiego i nauki o języku. Oceny niższe niż dobry są nieliczne. Jeśli należą one do kategorii ocen podlegających poprawie, uczeń podejmuje skuteczne próby ich poprawy. Ocenę dobry – bieżącą – otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania i podane w wymaganiach edukacyjnych w stopniu pozwalającym na w większości samodzielne wykonywanie poleceń i zadań występujących w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności. Ilość popełnionych błędów jest niewielka, jednak wpływają one w nieznacznym stopniu na wartość merytoryczną pracy lub osiągnięty wynik. Pomoc nauczyciela jest konieczna przy korekcie niektórych błędów, uczeń samodzielnie nie jest w stanie ich poprawić. Korekty pozostałych dokonuje samodzielnie.
dostateczny	Ocenę dostateczny – śródroczną lub roczną – otrzymuje uczeń, który w ramach oceniania bieżącego w większości uzyskał oceny minimum dostateczny w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności podanych w wymaganiach edukacyjnych w zakresie kształcenia kulturalnego, literackiego i nauki o języku. Oceny niższe niż dostateczny są nieliczne. Jeśli należą one do kategorii ocen podlegających poprawie, uczeń podejmuje skuteczne próby ich poprawy. Ocenę dostateczny – bieżącą – otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania i podane w wymaganiach edukacyjnych w stopniu pozwalającym na częściowo samodzielne wykonywanie poleceń i zadań występujących w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności. Ilość popełnionych błędów jest znaczna, wpływają one w sposób istotny na wartość merytoryczną pracy lub osiągnięty wynik. Pomoc nauczyciela jest konieczna przy korekcie większości błędów, uczeń samodzielnie nie jest w stanie ich poprawić. Korekty pozostałych dokonuje samodzielnie.
dopuszczający	Ocenę dopuszczający – śródroczną lub roczną – otrzymuje uczeń, który w ramach oceniania bieżącego w większości uzyskał oceny minimum dopuszczający w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności podanych w wymaganiach edukacyjnych w zakresie kształcenia kulturalnego, literackiego i nauki o języku. Oceny niższe niż dopuszczający są nieliczne. Jeśli należą one do kategorii ocen podlegających poprawie, uczeń podejmuje skuteczne próby ich poprawy. Ocenę dopuszczający – bieżącą – otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania i podane w wymaganiach edukacyjnych w stopniu nie pozwalającym na samodzielne wykonywanie większości poleceń i zadań występujących w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności. Ilość popełnionych błędów jest bardzo duża, wartość merytoryczna pracy lub osiągnięty wynik są minimalne, wskazują jednak na częściowe opanowanie wiadomości i umiejętności przewidzianych w minimum programowym. Przy korekcie większości błędów jest konieczna pomoc nauczyciela, uczeń samodzielnie nie jest w stanie ich poprawić. Korekty niektórych błędów uczeń nie jest w stanie wykonać mimo pomocy nauczyciela.

